

САН

```
graph TD; A[САН] --> B[Предметның исәбен белдерә]; B --> C[Ничә? Ничәшәр? Ничәнче?]; C --> D[Саналмышы була];
```

Предметның исәбен белдерә

Ничә? Ничәшәр? Ничәнче?

Саналмышы була

I. Безнең йортта бер сыер бар,
Ике бэрэн , өч сарык.
Дүрт эскерт күрдек без кырда,
Бергәләп биш кыз барып.

II. Алты көпчәкле машина

Жиде кеше утырткан,
Ул кызу эшкә ашыга,
Ерак юлга ул чыккан.

III. Безнең чуар тавык бары

Ун йомырка гына салды...
Саний алмыйм шуннан ары,
Чөнки минем башым арды.

(3. Нури)

1. Күк итэгенэ барып тоташкан,
очы -кырые күренмэгэн бер урман
бар.

2. Ул урманда агачлар гөрлөп
үсэлэр, жилэклэр кызарып
пешэлэр.

3. Анда бүрелэр, төлкелэр, куяннар,
еланнар яшилэр.

Зэп-зэнгэр күк итэгенэ барып тоташкан,
очы -кырые күренмэгэн бер күрэн бар.
Ул урманда яшел киёмлө агачлар гөрлөп
үсэлэр, тэмлө-тэмлө жилэклэр кызарып пешэлэр.
Анда бүрелэр, ерткыч төлкелэр ,
хөйлөр, еланнар яшилэр.
куркак агулы

сораулары

нинди ?

кайсы ?

кайдагы ?

Сыйфат

тәмен

характерын

предметның
билгесен

төсен

сыйфатларын
физик

формасын

Сыфат дәрәжәләре

- 1. Гади дәрәжә-** предметның гадәти билгесен белдерә.
- 2. Чагыштыру дәрәжәсе-** гади дәрәжәдәге сыйфатка –
рак, -рәк кушымчасы ялганып ясала.
- 3. Артыклык дәрәжәсе** – бер предметтагы билгенең
икенче бер предметтагы шундый ук билгедән артык
икәнлеген белдерә . Өч төрле юл белән ясала:
а) ап-ак, кып-кызыл, ямь-яшел;
ә) иң, жәте, дәм, үтә көчәйткеч кисәкчәләр;
в) бер үк сыйфатны кабатлау аша
- 4. Кимлек дәрәжәсе-** предметтагы билгенең гади
дәрәжәдән кимрәк булуын белдерә, -су, -ча, -сыл, -сел, -
мса, -гылт, -гелт, - елжәм кушымчалары ярдәмендә
ясала.

Жир ана аңа тәмле тамырлар, яшел
яфраклар, агачның сусыл кайрыларын
үстергән, кояш нурлары салкын чык
нурлары әзерләп куйган. Хуш исле
үләннәр йомшак мендәр, ямь -яшел
чыршылар калын юрган булган аңа.

I. Сорау куярга

II. Дәрәжәсен әйтергә

III. Мәгънәсен ачыкларга.

VI. Кайсы сүзне

ачыклавын әйтергә.

сыйфат

предметның
билгесен

Дәрәжә белән
төрләнә

нинди ?
кайсы?
кайдагы?

исемне
ачыклай

аергыч,
хәбәр була

Сыйфатланмыш

Сыйфатны ачыклап килгән исем
сыйфатланмыш дип атала

Озын **юл**, матур **кыз**, әйбәт **укучы**

Гөл сабагы күренде
Һәм кояшка үрелде.

Тибрәнде талгын җилдә,
Сокланды гүзәл җиргә.
Буй-сыннарын турайтты,
Бик матур чәчәк атты.
Жәеп ефәк таҗларын,
Сипте хуш ис , назларын.

Егерме икенче октябрь
Сыйфат сүз төркеме
Сыйныф эше

Өй эше

- 1. Модель буенча сыйфат турында сөйли белергә.
- 2. “Туган ягым көзе” темасына сыйфатлар кулланып, кечкенә күләмле хикәя язып килергә.